

Richard Peter Benett

od tradicije
do i s t i n e

Naslov: Od tradicije do istine
Prema originalu: Far from Rome, Near to God
Autor: Richard Bennett
Copyright © za
hrvatsko izdanje: Kršćanski centar “Riječ Života”, Zagreb
Prijevod: Zrinka Tadić
Lektura: Darija Gabrić-Bagarić
Naslovnica: Željka Strejček
Grafička obrada: Željka Strejček
Izdaje: Kršćanski centar “Riječ Života”, Zagreb
ISBN: 978-953-6632-62-6
Tisak: Dizajn studio “RINGEIS”, Zagreb
Kontakt adrese: Kršćanski centar “Riječ Života”
P. P. 205, 10040 Zagreb - Dubrava
zagreb@rijeczivota.hr
<http://www.rijeczivota.hr/>

Svi biblijski citati uzeti su iz Biblije u izdanju Kršćanske sadašnjosti, Zagreb 1987. ili iz Novog zavjeta u prijevodu Bonaventure Duda i Jerka Fućaka u izdanju Kršćanske sadašnjosti, Zagreb 1990.

Sva prava pridržana. Zabranjen pretisak ove knjige (djelomično ili u cijelosti) bez pisanog dopuštenja izdavača.

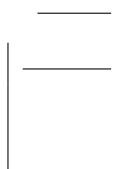
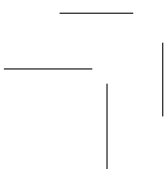
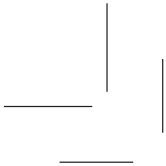
I. izdanje
siječanj, 2008.

Svjedočanstvo

Richarda Petera Benetta

Od tradicije do istine

Rođen sam u Irskoj u osmeročlanoj obitelji. Moje je rano djetinjstvo bilo ispunjeno i sretno. Moj je otac bio poručnik u irskoj vojsci. Otišao je u mirovinu kada sam ja imao oko devet godina.

Moja je obitelj voljela svirati, pjevati i glumiti u vojnom kampu u Dublinu.

Bili smo tipična rimokatolička obitelj. Moj je otac katkad klečao pokraj kreveta kako bi se ozbiljno pomolio. Moja je majka razgovarala s Isusom dok je šivala, prala posuđe ili čak pušila cigaretu. Navečer smo obično klečali da bismo zajedno izmolili krunicu. Nitko nije propuštao misu nedjeljom, osim zbog ozbiljne bolesti. Do pete ili šeste godine Isus Krist mi je bio vrlo stvarna osoba, ali i Marija i sveci, također. Lako se mogu poistovjetiti s drugima u tradicionalnim rimokatoličkim nacijama Europe, Južne Amerike i Filipina, koji na istu razinu stavljaju Isusa, Mariju, Josipa i druge svece.

od tradicije...

Katekizam mi je usađen u isusovačkoj školi Belvedere, gdje sam završio osnovno i srednje obrazovanje. Kao i svaki dječak koji se školuje kod isusovaca, do dobi od deset godina mogao sam izrecitirati pet razloga zašto Bog postoji i zašto je Papa glava jedine prave Crkve.

Izvlačenje duša iz čistilišta bila je ozbiljna stvar. Napamet smo učili riječi: "Sveto je i spasonosno moliti za mrtve da im se otpuste grijesi", iako nismo znali što te riječi znače. Rekli su nam da je Papa kao glava Crkve najvažniji čovjek na zemlji. Ono što on kaže je zakon, a isusovci su njegova desna ruka. Iako je misa bila na latinskom, pokušao sam je svakodnevno pohađati jer me intrigirao dubok osjećaj misterija koji ju je okruživao. Rekli su nam da je to najvažniji način ugađanja Bogu. Poticali su molitve svecima i imali samo svece zaštitnike za većinu aspekata života. Nisam to pretvorio u praksu, s jednom iznimkom – molio sam se svetom Antunu, zaštitniku izgubljenih stvari, jer sam često gubio stvari.

Sa četrnaest godina osjetio sam poziv da postanem misionar. Ipak, taj poziv nije utjecao na način kako sam u to vrijeme živio. Između

...do istine

šesnaeste i osamnaeste godine živio sam jako ispunjeno i ugodno. Tijekom toga vremena bio sam uspješan u školovanju i sportu.

Morao sam voziti majku u bolnicu na tretmane. Dok sam ju čekao, pronašao sam u knjizi citat iz Marka 10:29-30: *“Reče Isus: Zaista, kažem vam, nema ga tko ostavi kuću, ili braću, ili sestre, ili majku, ili oca, ili djecu, ili polja poradi mene i poradi evanđelja, a da ne bi sada, u ovom vremenu, iako s progonstvima primio stotruko kuća, i braće, i sestara, i majki, i djece, i polja - i u budućem vijeku život vječni.”* Nemajući pojma o poruci istinskog spasenja, vjerovao sam da uistinu imam poziv da budem misionar.

Pokušavajući zaraditi spasenje

1956. sam napustio obitelj i prijatelje kako bih se pridružio redu dominikanaca. Osam sam godina proveo proučavajući što to znači biti redovnik, crkvenu tradiciju, filozofiju i teologiju Tome Akvinskog i nešto malo Biblije s gledišta rimokatoličanstva. Kakvu god da sam

od tradicije...

osobnu vjeru imao, ona je bila institucionalizirana i ritualizirana u dominikanskom religioznom sustavu. Poslušnost zakonu, crkvenom i dominikanskom, stavljena je pred mene kao način posvećenja.

Pored toga da postanem “svet”, želio sam biti siguran u vječno spasenje. Naučio sam napamet dio učenja pape Pia XII. u kojem je on rekao: “Spasenje mnogih ovisi o molitvama i žrtvama mističnog Kristova tijela, koje se pri nose za tu svrhu.” Ideja o dobivanju spasenja kroz patnju i molitvu također je osnovna poruka Fatime i Lourda i ja sam pokušavao steći svoje spasenje, kao i spasenje drugih, trpljenjem i molitvom. U dominikanskom sam samostanu u Tallaghtu, u Dublinu, radio mnoge teške stvari kako bi zadobio duše, kao što je hladan tuš usred zime i šibanje leđa malim čeličnim lancem. Nadzornik studenata Ambrose Duffy znao je što ja radim, a njegov je vlastiti strogi život bio dio inspiracije koju sam dobio iz papinih riječi. Kruto sam i odlučno pokušavao učiti, moliti i pokušavao se držati deset zapovijedi i mnoštva dominikanskih pravila i tradicija.

...do istine

Vanjska pompa - unutarnja praznina

Godine 1963. u dobi od dvadeset i pet godina zaređen sam za katoličkog svećenika i otišao završiti studij Tome Akvinskog na Angelicum University u Rimu. Ali ondje sam imao problema i s vanjskom pompom i s unutarnjom prazninom. Tijekom godina oblikovao sam u svome umu pomoću knjiga slike Svete Stolice i svetoga grada. Može li ovo biti taj isti grad? Na Angelicum sveučilištu također sam se zaprepastio vidjevši stotine drugih koji su se slijevali na jutarnje satove, a činili su se prilično nezainteresiranim za teologiju. Primijetio sam kako se tijekom satova čitaju časopisi Times i Newsweek. Onima koji su bili zainteresirani za ono što su nas poučavali, činilo se da je glavni motiv bio diploma i pozicije unutar Rimokatoličke crkve u njihovim domovinama.

Jednog sam dana pošao u šetnju Koloseumom kako bi moje noge dotaknule zemlju gdje je prolivena krv tolikih kršćana. Ušao sam u arenu u Forumu. Pokušao sam zamisliti te muškarce i žene koji su tako dobro poznavali Krista

od tradicije...

da su s radošću prihvaćali da ih spale na lomači ili da ih zbog silne ljubavi prema Isusu žive prožderu zvijeri. Radost toga iskustva bila je pomućena jer su me, dok sam se vraćao natrag autobusom, uvrijedili mladi ljudi koji su mi se rugali izvikujući riječi “ološ” i “smeće”. Osjetio sam da su to radili ne zato što sam ja stajao za Krista, kao što su to činili rani kršćani, već zato što su u meni vidjeli rimokatolički sustav. Brzo sam iz glave izbacio to protuslovlje, ali se ono što su me učili o sadašnjoj slavi Rima, sada činilo vrlo nevažno i prazno.

Jedne sam se noći dva sata molio ispred glavnog oltara u crkvi svetoga Klementa. Prisjećajući se mojeg ranijeg mladenačkog zanosa da budem misionar i “stostrukog” obećanja iz Marka 10:29-30, odlučio sam ne diplomirati teologiju premda mi je to bila ambicija od početka studija teologije Tome Akvinskog. To je bila važna odluka, ali sam nakon duge molitve bio siguran da sam ispravno odlučio.

Svećenik koji je trebao nadzirati izradu moga diplomskog rada nije htio prihvatiti moju odluku. Kako bi mi olakšao diplomiranje, ponudio mi je diplomski napisan nekoliko godina ranije.

...do istine

Rekao je da ga mogu iskoristiti kao svoj vlastiti ako ga samo usmeno obranim. Želudac mi se okrenuo. Nisam promijenio svoju odluku i završio sam sa sveučilištem na običnoj akademskoj razini, bez diplome. Nedugo potom dobio sam naredbu da odem u Trinidad, na Antile, kao misionar.

Ponos, pad i nova glad

1. listopada 1964. stigao sam u Trinidad i sedam sam godina, po rimokatoličkim standardima, bio uspješan svećenik, izvršavajući sve svoje obaveze i privlačeći mnoge ljude da dolaze na misu. Do 1972. postao sam dosta uključen u rimokatolički karizmatički pokret. Na molitvenom sastanku u ožujku te godine zahvalio sam Gospodinu što sam tako dobar svećenik i zatražio, ako je to Njegova volja, da me ponizi da budem još bolji. Kasnije sam te iste večeri doživio čudnu nesreću u kojoj mi je pukla stražnja strana glave i kralježnica mi je bila povrijeđena na više mjesta. Da nisam došao tako blizu smrti, sumnjam da bih ikada izišao iz svog samozadovoljnog stanja. Rutinska, ustaljena

od tradicije...

molitva pokazala se praznom dok sam vapio Bogu u svojoj boli.

U patnjama koje sam prolazio u tjednima nakon nesreće, počeo sam nalaziti izvjesnu utjehu u izravnoj osobnoj molitvi. Prestao sam moliti časoslov (službenu molitvu crkve za svećenstvo) i kronicu i počeo sam se moliti koristeći dijelove same Biblije. To je bio vrlo spor proces. Nisam se snalazio u Bibliji, a ono malo što sam naučio kroz godine, poučilo me da joj je bolje ne vjerovati, nego vjerovati. Moja poduka iz filozofije i teologije Tome Akvinskog ostavila me bespomoćnim, stoga je sada ulazak u Bibliju, kako bih pronašao Gospodina, bio poput ulaska u ogromnu mračnu šumu bez zemljopisne karte.

Kada sam poslan u novu župu, kasnije te godine, otkrio sam da ću raditi s dominikanskim svećenikom koji mi je godinama bio brat. Trebali smo zajedno raditi više od dvije godine, tražeći Boga najbolje što smo znali u župi Pointe-a-Pierre. Čitali smo, proučavali, molili se i primjenjivali ono što smo naučili iz crkvenoga nauka. U nekoliko smo sela izgradili zajednice. U rimokatoličkom smo religioznom smi-

...do istine

slu bili vrlo uspješni. Mnogo je ljudi dolazilo na misu. U mnogim se školama naučavao katekizam, uključujući državne škole. Ja sam nastavio svoje osobno istraživanje Biblije, ali to nije puno utjecalo na naš rad; više mi je pokazalo koliko malo uistinu znam o Gospodinu i njegovoj Riječi. Tada je stih iz Filipljana 3:10 postao žudnja mog srca: *“da iskusim njega i silu njegova uskrsnuća”*. Znao sam da samo pomoću Njegove sile mogu živjeti kršćanski život. Postavio sam taj tekst na ploču sa instrumentima svog automobila i na druga mjesta. To je postala molba koja me motivirala i Gospodin, koji je vjeran, počeo mi je odgovarati.

Autoritet pisma

Prvo sam otkrio da je Božja Riječ, Biblija, savršena i bez greške. Mene su učili da je ona relativna i da je njezina istinitost u mnogim područjima upitna. Otkrio sam da Biblija uči da ona dolazi izravno od Boga i da je bezuvjetna u onome što kaže. Ona je istinita u svojoj povijesti, u obećanjima koja je Bog dao, u proroštvima, u moralnim zapovijedima koje daje i u

od tradicije...

uputama o tome kako živjeti kršćanski život. *“Svako je Pismo od Boga nadahnuto i korisno za pouku, karanje, za popravljanje i odgajanje u pravednosti, da čovjek Božji bude savršen – opremljen za svako djelo ljubavi”* (2 Timoteju 3:16-17).

To sam otkrio za vrijeme posjeta Vancouveru i Seattleu. Bilo je to prvi put da sam razumio takvu istinu ili o tome govorio. U velikoj sam župi u Vancouveru, pred otprilike četiri stotine ljudi, objavio, s Biblijom u ruci, da je apsolutni i konačni autoritet u svim pitanjima vjere i morala Biblija, Božja vlastita Riječ.

Tri dana kasnije me vankuverski nadbiskup James Carney pozvao u svoj ured i službeno mi zabranio da propovijedam u njegovoj dijecezi. Rečeno mi je da bi moja kazna bila stroža da nema pisma preporuke od moga nadbiskupa. Ubrzo nakon toga vratio sam se u Trinidad.

Dilema Crkva-Biblija

Dok sam još bio svećenik u župi Pointe-a-Pierre, zamolili su Ambrose Duffya, čovjeka koji me je tako strogo poučavao dok je bio nad-

...do istine

zornik studenata, da mi pomogne. Dogodio se preokret. Nakon nekih početnih poteškoća postali smo bliski prijatelji. S njime sam dijelio ono što sam otkrivao. On me slušao, komentirao s velikim zanimanjem i htio je saznati što me motivira. U njemu sam vidio kanal prema mojoj dominikanskoj braći i čak prema onima u nadbiskupovoj kući. Kada je naglo umro od srčanog udara, bio sam jako ožalošćen. Ambrosa sam vidio kao onoga koji bi mogao dati smisao dilemi Crkva-Biblija, dilemi s kojom sam se toliko borio. Nadao sam se kako bi on mogao objasniti meni i potom mojoj dominikanskoj braći istine s kojima sam se hrvao. Propovijedao sam na njegovu sprovodu i moj je očaj bio dubok.

Nastavio sam se moliti iz Filipljana 3:10, “*da iskusim njega i silu njegova uskrsnuća*”, ali da naučim više o njemu, morao sam prvo naučiti o sebi kao grešniku. Iz Biblije (1. Timoteju 2:5) sam vidio kako je posrednička uloga koju ja igram kao svećenik točno ono što Rimokatolička crkva naučava, ali izravno suprotno onome što Biblija naučava, dakle, potpuno kriva. Doista sam uživao u tome da me

od tradicije...

ljudi gledaju s poštovanjem i na neki način mi se dive. Racionalizirao sam svoj grijeh govoreći da, u konačnici, ako je to ono što najveća Crkva na svijetu naučava, tko sam ja da u to sumnjam? Ipak, borio sam se sa sukobom u sebi. Počinjao sam uviđati da je obožavanje Marije, svetaca i svećenika grijeh. Ali dok sam bio spreman odbaciti Mariju i svece kao posrednike, nisam mogao odbaciti svećenički poziv jer sam u to uložio cijeli svoj život.

Godine povlačenja konopca

Marija, sveti i svećenstvo bili su samo mali dio ogromne bitke u kojoj sam se borio. Tko je Gospodar moga života, Isus Krist u njegovoj Riječi ili rimska Crkva? To je osnovno pitanje bjesnilo u meni, posebno tokom posljednjih šest godina kada sam bio svećenik u župi Sangre Grande (1979.–1985.). Od djetinjstva mi je u mozak usađivano da je Rimokatolička crkva vrhovni autoritet u svim pitanjima vjere i morala. Činilo se da je to nemoguće ikada promijeniti. Rim nije bio samo vrhovni autoritet, već je uvijek nazivan “svetom majkom”. Kako

...do istine

bih ja ikada mogao ići protiv “svete majke”, posebno kada sam službeno bio uključen u dije-
ljenje njezinih sakramenata i brigu o tome da
joj ljudi ostanu vjerni?

1981. sam se ponovno posvetio služanju
Rimokatoličkoj crkvi dok sam pohađao župni
seminar obnove u New Orleansu. Ipak, kada
sam se vratio u Trinidad i ponovno bio uključen
u stvarne životne probleme, počeo sam se vra-
ćati autoritetu Božje Riječi. Konačno je nape-
tost postala poput potezanja konopca u meni.
Katkad sam Rimsku crkvu smatrao suverenom,
katkad sam smatrao da je autoritet Biblije ko-
načan. Moj je želudac jako patio tih godina,
a moje su emocije bile rastrgane. Trebao sam
znati jednostavnu istinu da čovjek ne može
služiti dvojici gospodara. Moja je službena po-
zicija bila da stavim apsolutni autoritet Božje
Riječi pod vrhovni autoritet Rimske crkve.

Tu je kontradikciju simboliziralo ono što sam
napravio s četiri kipa u crkvi Sangre Grande.
Uklonio sam i slomio kipove svetoga Franje i
svetoga Martina, jer Riječ Božja u Izlasku 20:4
kaže: “*Ne pravi sebi lika ni obličja.*” Ali kada su
neki ljudi prigovarali momu uklanjanju kipova

od tradicije...

Svetog srca i Marije, ostavio sam ih ondje zato što viši autoritet, to jest Rimokatolička crkva kaže u svom zakonu (Kanon 1188): “Praksa izlaganja svetih slika u crkvama za obožavanje vjernika ostaje na snazi.” Nisam shvaćao da je ono što pokušavam napraviti bilo to da učinim Božju Riječ podložnom ljudskoj riječi.

Prekretnica

U listopadu 1985. Božja je milost bila veća od laži koju sam pokušavao živjeti. Otišao sam na Barbados moliti glede kompromisa na koji sam se prisiljavao. Riječ je Božja zaista apsolutna. Trebam samo njoj biti poslušan, a ipak sam se tomu istom Bogu zavjetovao na poslušnost pod vrhovnim autoritetom Rimokatoličke crkve. Na Barbadosu sam pročitao knjigu u kojoj je bilo objašnjeno biblijsko značenje Crkve kao “zajednice vjernika”. U Novom zavjetu nema spomena hijerarhije; on ne poznaje “svećenstvo” koje gospodari nad “svjetovnjacima”. Umjesto toga, kao što je sam Gospodin objavio, *“jer imate samo jednog Učitelja, a svi ste braća”* (Matej 23:8). Kada sam uvidio i shva-